

فشارخون سیستولیک mmhg ۱۴۰ یا بالاتر و یا فشارخون دیاستولیک mmhg ۹۰ یا بالاتر به عنوان فشارخون بالا مطرح می شود. فشارخون بالا یکی از فاکتورهای زمینه ساز بیماریهای قلبی عروقی می باشد. اکثریت ۳۲ میلیون نفری که هر ساله در جهان دچار حملات قلبی می شوند، دارای یک یا چند عامل خطر زمینه ساز شامل فشارخون بالا، دیابت، مصرف دخانیات، تغذیه نامناسب، چربی خون بالا و کم تحرکی هستند که اکثر آنها قابل کنترل یا تصحیح می باشند. بیماریهای قلبی عروقی یکی از علل عمده مرگ و میر در سطح جهان بوده و یک سوم کل مرگ و میرها در جهان را به خود اختصاص می دهند که از این میزان حدود ۳۰٪ موارد در افراد کمتر از ۷۵ سال رخ داده است. این بیماریها علاوه بر مرگ و میر بالا، عوارض قابل توجهی را نیز به جا می گذارند و از علل ایجاد ناتوانی به خصوص در سنین بالا هستند.

اپیدمیولوژی بیماری فشارخون بالا در جهان، ایران و استان:

شیوع بیماری فشارخون بالا همانند سایر بیماریهای مزمن روبه افزایش است، به طوری که از ۶۰۰ میلیون بیمار در سال ۱۹۸۰ به یک میلیارد بیمار در سال ۲۰۰۸ رسیده است. که معادل ۴۰٪ از افراد بالای ۲۵ سال می باشد. فشارخون بالا با ۷,۵ میلیون مرگ در سال ۱۲٪ از کل علل مرگ ها را به خود اختصاص می دهد که معادل ۳,۷٪ از بار بیماریهای جامعه (DALY) می باشد. براساس نتایج استخراج شده از steps سال ۱۳۹۵ میزان شیوع فشارخون در کشور در هر دو جنس ۲۷,۰۱ درصد اعلام شده است و میزان شیوع فشارخون در مردان ۲۵,۷۳ درصد و در زنان ۲۸,۱۹ درصد گزارش شده است. شیوع فشارخون در کلیه مناطق (شهری و روستائی) کشور به میزان ۲۷,۰۱ گزارش شده است و میزان شیوع در مناطق روستائی به میزان ۲۸,۳۱ درصد بالاتر از مناطق شهری (۲۶,۵۰ درصد) گزارش شده است. بیشترین میزان شیوع فشارخون در سنین بالاتر از ۷۰ سال بوده به میزان ۵۰ درصد گزارش شده است.

در استان آذربایجان شرقی میانگین شیوع فشارخون بالا در زنان به میزان ۳۱ درصد (۳۲,۸۶-۲۹,۹۱ درصد) و در مردان ۲۸ درصد (۳۰,۲۳-۲۶,۷۴ درصد) گزارش شده است.

براساس آمار ثبت شده و استخراج شده از سامانه سیب استان، کل بیماران فشارخونی شناسایی شده تا پایان سال ۹۶ در مناطق روستائی در افراد بالای ۳۰ سال به تعداد ۸۱۷۸۳ نفر (شاخص بیماران شناسایی شده: ۱۵,۵ درصد) و در مناطق شهری در افراد بالای ۳۰ سال به تعداد ۸۸۵۳۳ نفر (شاخص بیماران شناسایی شده: ۶,۷ درصد) و میانگین مراقبت توسط پزشکان در طول سال ۹۶ به میزان ۱,۱ می باشد. بیشترین میزان شیوع فشارخون در مناطق روستائی در شهرستان شبستر به میزان ۱۹,۴ درصد و در مناطق شهری در شهرستان اذرشهر به میزان ۱۵,۷ درصد می باشد.

دستور العمل کشوری پیشگیری و مراقبت فشار خون بالا :

هدف کلی: شناسائی، مراقبت و پیشگیری بیماری فشارخون بالا و عوارض ناشی از آن

اهداف اختصاصی:

- ۱- کاهش بروز و شیوع فشارخون بالا
- ۲- افزایش آگاهی عمومی در خصوص فشارخون بالا و خطرات و عوارض آن
- ۳- کاهش بروز و شیوع عوامل خطرزای ابتلا به فشارخون بالا
- ۴- کاهش و تاخیر در بروز معلولیت و ناتوانی ناشی از فشارخون بالا
- ۵- کاهش میزان مرگ ناشی از عوارض فشارخون بالا

فعالیتها:

- بیماریابی و شناسایی بیماران (انجام ویزیت پایه (ارزیابی فشارخون) توسط پزشکان در سامانه سیب و انجام خطرسنجی سکتی های قلبی و مغزی و مراقبت ادغام یافته فشارخون، دیابت و چربی خون توسط بهورزان و مراقبین سلامت و ارجاع افراد مشکوک به فشارخون بالا جهت تأیید بیماری به پزشکان)
- مراقبت مرتب و مستمر بیماران بصورت سه ماهه توسط پزشکان و ماهانه توسط بهورزان و مراقبین سلامت
- درمان بیماران و رسیدن به هدف درمانی بیماران فشارخون بالا در افراد زیر ۶۰ سال میانگین فشارخون ۱۴۰/۹۰ و در افراد بالاتر از ۶۰ سال میانگین فشارخون ۱۵۰/۹۰ می باشد.
- بررسی عوارض ناشی از فشارخون بالا
- ارجاع بیماران به سطح ۲ (متخصص)
- آموزش بیماران و آگاه سازی عموم جامعه در زمینه پیشگیری از فشارخون بالا و عوامل خطر بیماری

فرم ها و نحوه ثبت گزارشات:

- مراقبت بیماران مبتلا به بیماری فشارخون بالا در سامانه سیب در قسمت مراقبت بیماریهای غیرواگیر بصورت سه ماهه توسط پزشکان و ماهانه توسط غیرپزشک
- ثبت بیماران فشارخون بالا در قسمت ثبت وقایع، ثبت بیماری و استخراج آمار بیماران از ساخت گزارش سامانه
- استخراج بیماران مراقبت شده با اکانت کارشناس ستادی از فعالیت کاربران سامانه با انتخاب گزینه های مراقبت بیماران مبتلا به فشارخون بالا توسط پزشکان و غیرپزشکان و استخراج مراقبت بیماران فشارخون بالا با اکانت پزشکان و بهورزان و مراقبین سلامت از قسمت خدمات مراقبت های انجام شده، با انتخاب گزینه های مراقبت بیماران مبتلا به فشارخون بالا توسط پزشکان و غیرپزشکان